

ÁLLATTENYÉSZTÉSI ÉS TEJGAZDASÁGI LAPOK

A „GAZDASÁGI LAPOK“
INGYEN MELLÉKLETE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 15. sz.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz czimzendők.

Kéziratokat a szerkesztőség nem ad vissza.

Előfizetési ár a „Gazdasági Lapok“ nélkül:

Egész évre 10 kor.
Fél „ 5 „

TELEFON: József 40—66.

Az e lapokban foglalt czikkeikért minden utányomási jog fentartva.

TARTALOM.

	Lap
A saanenvölgyi kecske. — Könyv József	145
Kérdések és feleletek	
Kérdés: Mézértékesítés	
Felelet: Sertés nehéz vizelése. — Patakonöcs. — Méz- értékesítés	146
Kisebb szakközlemények	47
Hírek	147

Védőoltóanyagok

lépfene, sertésorbáncz, sercsegő üszök, gümmökör stb. ellen.

RAPID SERUMOK

lépfene, sertésorbáncz, sercsegő üszök, sertésvész, vérhas, fertőző tüdőlob, baromfi kolera, mirigykór stb. ellen.

ÁLLAMI FELÜGYELET ALATT ÁLLÓ

LABORATORIUM

VÉDŐOLTÓANYAGOK TERMELÉSÉRE

○ ○ ○ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG ○ ○ ○

BUDAPEST, IX., LÓNYAY-UTCA 18/b.

Sürgőnyczim: Vaccin Budapest.

Interurban { reggel 7-től este 6-ig: József 20—14.
telefon: } este és éjjel: József 22—58.

Serumos kombinált oltóanyagok fertőzött állományok és gyógyító oltóanyagok beteg-állatok kezelésére.

Kívánatra speciális tájoltóanyagok készíttetnek.

A saanenvölgyi kecske.

Tanulságos adatokat közölt már néhai való Rodiczky is a kecskének az egyes országokban történő térfoglalásáról. »A kecske tenyésztése és haszonvétele« című munkájában olvashatjuk, hogyan viszonylik az egyes európai államokban a kecskelétszám, a lakosság számához. Így látjuk, hogy a míg Svájcban 1000 lélekre 107 drb kecske Romániában » » 92 » » Németországban » » 57 » » Ausztriában » » 43 » » csik, addig Magyarországon » » 10 » » jut csak, nem is szólva Bosznia-Hercegovináról és Görögországról, melyekben az elsőben 909, az utóbbiban pedig 1199 drb kecske kerül minden ezer emberre. Ezek a 10—15 éves adatok érdekesen bizonyítják, hogy a mezőgazdasági kultúra és a fejlett állattenyésztés mellett elég

jól megfér a kecske is s nem áll az, mintha ez a mekegő jószág csak a szegény, kis igényű népek házi állatja lehetne. S ha már a béke boldog korában a mienknél jóval fejlettebb állattenyésztéssel és intenzívebb mezőgazdasági kultúrával bíró országokban öt-tízszere nagyobb kecskelétszám talált helyet a gazdák és városi elemek istállóiban és óljaiban, valóban indokolt, hogy ma, — természetesen a rendkívüli viszonyok szülte helyzet hatása alatt — nálunk is mind gyakrabban és behatóbban kezdenek foglalkozni a kecske tenyésztésének felkarolásával, sőt kiterjedtebb arányú tenyésztésével.

Nem akarom ezuttal hosszasan fejtegetni, hogy ennek a sokoldalú, hasznot nyújtó háziállatnak tenyésztése nem csak ma, a szükség idejében fontos, hanem a békés munka korszakában is értékes eleme lenne a nemzeti vagyonnak. Közgazdaságunk semmi esetre sem vallaná kárát annak a tejnek, husnak, bőrnek és szőrnek, szőrmének, a mely egy kiterjedtebb arányú kecsketenyésztés révén jutna osztályrészeül. És annál kevésbé, mert a kecske intenzívebb térfoglalása egyetlen egy más, hasznos háziállatnak nem foglalná el helyét, mert olyan téren és területeken lenne tenyésztése felkarolható, a melyek ma vagy alig, avagy egyáltalában sehogy sincsenek kihasználva. Látni nem egy területet akár Pest megyében, akár a magas mezőgazdasági kultúrájú Pozsony megyében, avagy az erdőben gazdag Trencsénben, a hol hatalmas kiterjedésű területek hevernek kihasználás nélkül s a melyeken a kecskék ezrei találhatnának kitünő tenyésztőterületet. És ezen területek számbavételénél nem esett szó még a nagy városok körletéről sem, a hol a villák, nyári és kerti lakok ezrei nyújthatnának egy-két kecske megélhetéséhez kitünő helyet.

Látni való tehát, hogy területben nincs hiány s csupán az eszme felkarolása és propagálása szükséges, hogy a közre annyira hasznos eredmény mutatkozzon is.

Azonban, ha már tenyésztésről van szó, nem mindegy az, hogy minő kecskét tartunk és tenyésztünk. Nem tudnám nyugodtan aláírni azt a tételt: mindegy, hogy milyen, fő hogy legyen! Mert ha vannak is helyzetek (a minő a mostani is), a mikor a sok válogatást és nagyobb körülményt nem igénylő segítség a fontos és hasznos, hibás dolognak tartanám, ha a jövő sikert kockáztató, megfontolást és körültekintést még ma is elmulasztanánk gyakorolni. Törekedni kell ma és mindenkori arra, hogy bizonyos oly rendszer alakuljon és alakulhasson ki, mely adott viszonyok között a legindokoltabb. Így, hogy példát említek, Pozsony vármegyében már szabályrendeletileg is biztosított az, hogy a vármegye kecske köztenyésztésében fedező bakokul kizárólag jól tejelő saanenvölgyi kecske használtassék. Ez esetben tehát az a cél vétetett tekintetbe, hogy a vármegyében a

tejtermelés a legindokoltabb s így a köztenyésztést egy jól tejelő fajtaból származó bakkal kell irányítani. Ehhez hasonlóan lehetnek helyek, a hol a fő haszonvételt indokoltabb lenne a szőrmében és szőrzelben keresni, a hol talán sikerülne is azután, ugy mint Boszniában a hosszú szőrű angora kecskét meghonosítani.

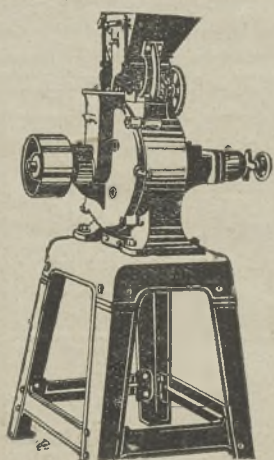
Részemről azonban a saanenthali kecskét oly fajtanak tartom, mely az ország legtöbb helyén hathatósan biztosíthatná a célt: jobba és hasznosabbá tenni kecskeállományunkat. Ezt annál nyugodtabban állíthatom, mert nézetem szerint helyes tenyész kiválasztással a saanenvölgyi kecske is (hasonlóan a kevert gypjas juhokhoz) jó kevert minőségű szőrt szolgáltatónak lenne kitenyészthető, olyanná t. i., a melynél a durvább külszőrök között egy finomabb és értékesebb pihszerű szőrzet helyezkedik el.

Maga a saanenvölgyi kecske egyébként svájci származású. Abból az országból való tehát, a honnan a Magyarországon oly elterjedten meghonosított simmenthali szarvasmarha származott. Ennek a kecskének gazdaságilag két előnyös oldalát akarom kiemelni: bő tejelőképeségét és szaporaságát. Gazdák, a kik saanenvölgyi kecske tenyésztésével és tartásával foglalkoznak, egybehangzóan állítják, hogy átlagosan megadja a napi 3 liter tejet és nem számítva egyes kiválóbb tejelőket, 240—250 napon át fejhető. Kiváló tejelő voltát bizonyíthatnák egyébként a naswaldi (Alsó-Ausztria) tenyésztők is. Láttam ezeknél nem egy kecskét, melynek hatalmasabb fejlett tögyét suspensoriummal kellett felkötni. (Naaswald kiváló tejelő és egyöntetű, jó testalkatu saanenvölgyi kecskét minden tenyésztőnek melegen ajánlom. Sajnos, ott most alig kapható tenyészanyag.) Szaporaságát röviden jellemzi az a tény, hogy rendszeresen ikreket ellik, a mely körülmény ma talán a legjobb bizonyítéka annak, hogy a kecsketenyésztés kiterjedt felkarolásától a közellátás is remélhet némi hasznot.

Küllemileg ez a kecske egy fehér színű, tet-szetős megjelenésű állat.* Szarvatlan (buga, suta) fejű, hosszú törzsű s meglehetősen magas testű. (Mar magassága átlag 76 cm., farbugmagassága 70 cm., törzshossza 80 cm., övmérete — mellkason át a lapoczkák mögött — 88 cm. Sulya átlag 50 kg.) Szőrállása ritkás, sima, csak a szügyön és az alcombokon göndörödő. Feje hosszukás, finom, szikár. Állán hosszú szakál, nyakán két bőrfityegő. Kizárólag fehér színben tenyésztek.

Hibájául róják fel, hogy igényes. Ha azonban figyelembe vesszük azt, hogy komoly haszon csak jól táplált és nem kizárólag hulladékon, moslékon tartott kecske után érhető el, oly hibával állunk szemben, melyet kiküszöbölni a magyar kecsketenyésztésből elsőrendű feladatot képez. Ma már tudja mindenki azt, hogy a rend-

* Rodiczky: A kecske tenyésztése és haszonvétele című mű nyomán.

Kukoricza és gabonadarálók, lisztörlőmalmok.

Kézi- és erőhajtásra!

Gazdasági célokra!

A fennálló viszonyok következtében minden gazdának fontos érdeke, hogy saját gazdaságában házilag állíthassa elő a **szükséges darát és lisztet**. Erre a célra kitünően beváltak »Monarch« malmaink, melyekkel a **legfinomabb darát** és egy szitaszekrény alkalmazásával **kenyér- és tézstasütésre alkalmas lisztet** lehet előállítani. Bárhol felállítható kevés helyet igényel. Kiörlés búzánál 85%, rozsnál 80% kb. **Szakember** nem kell. — Arajánlattel és bővebb felvilágosítással készséggel szolgál

Dénes B. Betétitársaság

Budapest, Vilmos császár-ut 61/g.

TELEFON: 46—03.

Sürgőnyczim: DÉNES 46—03.

A „HANGYA“

a Magyar Gazdaszövetség fogyasztási és értékesítő szövetkezete bármely községbe költségmentesen küldi ki megbízottját, a hol fogyasztási és értékesítő szövetkezetet akarnak szervezni. Mielőtt a mozgalmat megindítanák, forduljanak a kezdeményezők utbaigazításért a

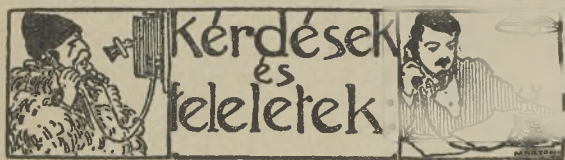
„Hangya“ igazgatóságához: Budapest, IX., Közraktár-utca 34. sz.

A „Hangya“ kötelékében az 1914. év végén 1278 fogyasztási szövetkezet működött, a melyek alap- és tartaléktőkéje 11 millió koronára rug, évi forgalmuk pedig meghaladja a 60 millió koronát. Földmivelő népünk erkölcsi emelkedésének és vagyoni gyarapodásának legbiztosabb eszköze a gazdasági szervezkedés s a termelés fejlesztése. Az értékesítés kedvezőbbé tétele, a háztartási és gazdasági szükségletek jutányosabb beszerzése csak fogyasztási és értékesítő szövetkezetek útján érhető el.

szeres állattenyésztés első kelleke, gondoskodni a tartott vagy tenyésztett állat minden szükségletéről s ez alól a kecske sem lehet kivétel.

A kecsketenyésztés jövedelmezőségét e lapokban (idei 27. szám) igen találó sorokkal jellemezte Balogh Bálint, a ki a tenyésztésről is tett egy-két megjegyzést. A kecske nagy közgazdasági jelentőségéről Koppély Géza irt igen értékes brosurát. (»A tejüzemi és a kecsketenyésztés.«) Ezekre a kérdésekre én most részletesen kiterjeszkedni nem akarok, de fel akarom hívni a figyelmet arra a kecskefajtára, a mely hazánkban már némi multra is tekinthet vissza s a mely alkalmas korrektornak látszik a hazai parlagi kecske megjavításához.

Kövy József.

Kérdés. Mézértékesítés.

Hol tudnám 5 q tiszta, nagyrészt akác s kevés egyéb virágból származó mézemet értékesíteni. A méz kannákban van s elszállításról gondoskodnék. Megjegyzem, már eddig is eladhattam volna itt, de olcsón kérték.

Z. P.

Felelet. Sertés nehéz vizelése című kérdésre.

A nehéz vizelésből nem lehet kizáróan a húgyhólyag betegségére következtetni. Abból, hogy már június óta észlelhető a baj, a betegség idültége állapítható meg. Az állat lelkiismeretes vizsgálata hijján a betegséget pontosan meghatározni nem lehet s így biztosan ható orvosszert sem ajánlhatunk. Végére is okozhatja a nehéz vizelést a húgyvesztés kisebb fokú elzáródása, vagy a hólyagban lehet idült hurut, vagy daganat. A vesebeli elváltozások is okozhatnak nehéz vizelést s egyéb ok is fenforoghat. Lehet, hogy a sebészi beavatkozás válik szükségessé, így azt ajánljuk, hogy tessék nagy gyakorlatu állatorvoshoz fordulni. Mindenesetre addig is ajánlatos az állatnak sok folyékony ételt adni, jó és sok ivóvízhez jusson. A himvessző tájékát langyos szappanos vízzel ajánlatos tisztára megmosni. Vizelethajtó szereket is adagolhatunk, ilyen például az eczetsavas kálium.

a.

Felelet. Patakenőcs című kérdésre.

A kérdésből nem tűnik ki teljesen, hogy kemény vagy puha patáról van-e szó. Abból a körülményből, hogy a pata töredezik, arra következtethetni, hogy inkább puha patáról van szó. Ezt az állapotot javítani következő módon lehet. A patát nem szabad igen lefaragtatni, a nedvességtől óvni kell. Száraz almot kell alkalmazni. Ajánlatos terpentinkenőccsel a patát bekenni, ezt a kenőcsöt a gyógyszerárban készen árusítják (alkatrészei: sárga viasz, terpentin). Cél-szerű patkolás, könnyű patkó.

A kemény patánál természetesen más a védekezés módja. A ló járjon patkó nélkül a lehetőség szerint a legelőre. Vízben áztatás s utána a pata bezsírozása, hig zsiradékokkal, olajokkal, azután könnyű patkó alkalmazása. A pata puhítására ½ óras meleg vízben való patafürdőt célszerű alkalmazni. Ha a pata állapota így sem javulna, állatorvoshoz célszerű fordulni.

—a.

Felelet. Mézértékesítés című kérdésre.

Mi sem könnyebb ma, mint a mézet jó áron eladni. Hisz a mézkereskedők valósággal túlekednek érte. Egyes czégeket bajos ajánlani azért mert a tapa sztalás arra tanított meg, hogy valahányszor balul üt ki az üzlet, rendesen azt okozzák, a ki a czéget ajánlotta. Ha azonban kérdésttevő valamelyik napilapban, vagy méhésztársaságban hirdetést tesz közé, úgy seregestől fogja kapni az ajánlatokat, sőt a kereskedők úgy fognak egymásra licitálni, hogy valóságos gyönyörűsége lesz benne. Mint a mézkereskedés terén „vén praktikus“, nem ajánlhatom, hogy a saját edényeiben adja fel a mézet. E miatt igen sok kellemetlenség szokott lenni. A kannák rendszeren összehorpasztva, megrozsdásodva, száralmas állapotban érkeznek vissza — ha vissza érkeznek, de hányszor hónapokig kell a vevőt zaklatni, míg végre komoly cselekvésre szánja el magát. Az üzleti szokás különben is az, hogy a vevő bérmentve küldi a méhészhez a szállításhoz szükséges edényeket; ez megtölti mézzel, vasutra, szállítja s bérmentetlenül adja fel. A szállítási díjat a vevő viseli Jobb árat érhet el kérdésttevő, ha a mézet 5 kg.-os postabödönökben közvetlenül a fogyasztónak adja el. 1—2 apróhirdetés biztosan célhoz fog vezetni. Tájékoztató megjegyzem, hogy a méz nagybani ára ma 500 korona métermázsánként, de ez előreláthatólag még emelkedni fog.

Balogh Bálint.

A tojás eltartása. A mai háborus állapot mellett nagy jelentőségű a tojásnak, mint romlandó élelmiszernek eltartása, eltevése, konzerválása, hogy minél kevesebb menjen belőle veszendőbe, a tojás ugyanis helytelen kezelés mellett hamar megromlik, megzápul. A tojás eredeti minőségének megtarthatása a konzerválás célja, melyre nézve ez ideig ezen célra csakis megközelítő eljárás módokat ismerünk. A nagyforgalom által kezelt tojások hűtőházakban he-

lyeztetnek el fogyasztási piacra kerülésükig, az egyes termelők és háztartások egyébmódon gondoskodnak azok eltartásáról. Az eltartási módok közt legelterjedtebb a mézben való eltevés. A frissen oltott mézsztejet tizszerannyi vízzel keverjük és ebből öntünk az edénybe rakott tojásokra annyit, hogy a mézkeverék a tojásokat teljesen befördje. Az edény aztán hűvös pinczébe elhelyezendő. Csakis friss és éphéju tojások tarthatók el. Az így eltartott tojások azonban csakis főzéshez használhatók, lágytojásokul megszesez izük miatt élvezhetlenek. Egy más k, jobbnak ismert eltartási mód a vízűvegkeverékben való eltartás. Szörpsűrűségű tiszta vízűveget tizannyi főtt vízzel hígítva, fazékban vagy tiszta, szagtalan faedényben rétegezve elhelyezett tojásokra ráöntünk és öntés közben az edény falát fent a szájnál megkopogtatjuk a végből, hogy a tojások közt lévő levegő elszálljon. A tojások edényt alkalmas hűvös helyen tartva a friss tojások ily módon egy éven át is élvezhetően eltarthatók. A tojásoknak főzés közbeni felrepedését úgy kerülhetjük el, hogy a vízűvegkeverékből kiszedett tojásokat nyomban langyos vízbe mártjuk és puha kefével lekeféljük a héjra ragadt szert. Ezen felül a tojások héját vékony tüvel több helyen megszurjuk. Jó eltartási mód a rendes viszonyok mellett a tojásokat olvasztott faggyuba mártani és mézporba fektetni, most faggyu helyett, — a mi nincs — használjunk vaselint. Használat előtt langyos vízben mosandók meg a tojások. Egy más eltartási módot ajánl egy német gazdaszony. A friss tojásokat gondosan megmossuk, hogy héjuk teljesen tiszta legyen, mivel a foltos helyeken szokott kezdődni a megromlás, zámulás. Eltevés előtt alaposan vizsgáljuk meg a tojásokat, kopogtassuk meg óvatosan, hogy nincs-e esetleg repedthéju köztük s ha igen, ilyet tegyük félre. Aztán két liter vízhez adjunk egy kávéskanálnyi kalihypermangánt és ezt addig keverjük, míg a mondott szer teljesen feloldódik és a víz piros színűvé válik. Az így elkészített folyadékot öntjük alkalmas edénybe és helyezzük ebben a tojásokat óvatosan egymás mellé és pedig annyi tojást, hogy a folyadék azokat elborítsa. Öt-nyolc-másfél óra múlva a tojások a folyadékból kiszedve száraz ruhával megtörölendők, aztán tiszta papírba göngyölve kosárban hűvös helyen elteendők. A háztartásokban nem hosszú idő múlva felhasználás alá kerülő tojásokat fahamu vagy korpa közé szokták eltenni.

L. P.

Husevő papagáj-faj. Hogy a papagáj növényevő állat, az közismert dolog s bizonyára kevesen tudják s akarják is elhinni, hogy ez a madár megfelelő körülmények közt teljesen elvadulhat úgy, hogy husevő állattá is lehet. Pedig a dolog így van, a mit beszédesen bizonyít az Ausztráliában honos Kea (Nestor notabilis) néven ismert papagájfajta, a mely máig növényevőből husevő madárrá vedlett s ebben a minőségében immár valóságos veszedelme és réme az ausztráliai juhtenyésztésnek. Ebben azonban hibás egyedül csak az — ember. Mert a juhtenyésztésnek Ausztráliában való meghonosítá-

KEMNA FORRÓGŐZEKÉI

szabadalmazott

SCHMIDT mérnök doktor hirneves füstös-tulhevitőjével.

Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett rendszert úgy teljesítő-képesség, mint tartósság tekintetében messze felülmulnak és lényegesen kevesebb szenet fogyasztanak.

Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetésekkel szolgál:

KEMNA J. BUDAPEST, VI., Vilmos császár-ut 51.

Sürgőnczim: Kemna, Budapest.
Telefon 91-21.

sáig a Kea is növényevő volt, a mikor azonban ott a juhtenyésztés elterjedt és a neuseelandi nagyvágóhidak környékén ez a madár hushulladékhoz jutott, persze megízlelte és utóbb annyira megkedvelte, hogy egészen rákapott a husevére és ma már — ha egyébként nem jut a hushoz — megtámadja a fiatal bárányokat is és rettenetes csőrével agyonvágja és megeszi, sőt immár több ízben megfigyelték azt is, hogy élő bárányt is magával ragadott az erdőszélig, akárcsak a nagy sas — és ott végzett áldozatával. Ez az oka annak, hogy az ausztráliai juhtenyésztők a kormánytól védelmet kértek a Kea ellen, követelvényt, hogy ezt a veszedelmes madarat pusztítsák ki Ausztrália földjéről.

HIREK.

Az erdélyi állatállomány elhelyezése.
Az OMGE felhívása. A román háború következtében az erdélyi gazdák mindenáron iparkodnak állataikat piacra hozni. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület az erdélyi állatállomány felvétele, elhelyezése és megfelelő árban való értékesítése tekintetében lelkes felhívást intéz a magyar gazdákhöz, a mely a következő:

A háború üszke átesapott a megvívhatatlannak hitt Kárpátokon. Erdélyi gazdátársaink ilyképp a háború gyászos következményeinek teljes súlyát érzik, mert otthonuktól, a gazdálkodás lehetőségétől fosztották meg s nagy részük ellátásáról az országnak kell gondoskodni. De a miért a magyar gazdákhöz fordulunk, az az, hogy a lakossággal együtt a szarvasmarhaállomány is eltávolított a veszélyeztetett területekről. Ennek a nagymennyiségű állatállományának a felvételéről, elhelyezéséről s megfelelő áron való értékesítéséről van szó, nehogy az egyébként is óriási anyagi veszteséggel sújtott erdélyi gazdátársak e réven is károsodjanak vagy az ezen állatállományban fekvő nagy értékek a közre elveszzenek. A kormánnyal történt megállapodás folyamánaként az OMGE részvételével Hadi Állatvédő Bizottság alakult, a mely bizottság lesz hivatva a menekülő állatait azok kívánságára a kormány által megállapított áron a hadvezetőség és a kormánybiztosságok képviselőinek jelenlétében átvenni, azok árát a tulajdonosoknak készpénzben vagy kivánságukra utalványban kifizetni s az állatok megfelelő elszállításáról, elhelyezéséről és értékesítéséről gondoskodni. Az állatok értékesítésénél irányadó elvek, hogy a csak levágásra alkalmas anyagot fokozatosan a hadsereg szükségletének fedezésére fordítják s illetve konzervgyárakban dolgozzák fel. Ugyancsak Budapest és Bécs szükségletét is ezen állatokból fogják fedezni s ha kell, más állatok felhajtását a kormány el fogja tiltani. A tenyészképes tehenek és üszök elhelyezésénél a kormány és a bizottság a gazdák közönségre számít, hogy ezen állatokat a saját, de az ország érdekében is át fogja venni a továbbtenyésztés céljaira. Kiszámíthatatlan veszteség érné az országot, ha az erdélyi részek tenyészanyaga egyszerűen a vágóhidakra kerülne. Ha azonban az erdélyi tehen- és üszőállományt veszni hagyjuk, akkor az állattenyésztésben súlyos bajok fognak bekövetkezni. Azzal a kéressel fordulunk tehát a magyar gazdákhöz, hogy a kinek elegendő takarmánya van, vásároljanak a piacra kerülő erdélyi állatokból vagy vállaltassanak eltartásra, hizlalásra stb. Mindenképp jó üzletnek fog az ilyen vállalkozás bizonyulni, a mellett, hogy hazafias kötelességünk és a kormány által kezdeményezett és a hadi állatértékesítő bizottság által önzetlenül mentőakciót tö-

lünk telhetőleg támogatni s ezáltal is a háború eredményes befejezését jelentékenyen elősegíteni. Minden személyes vagy írásbeli érdeklődésre a földmivelésügyi minisztérium I. 48. szám alatt székelő Hadi Állatértékesítő Bizottság szolgál felvilágosítással.

A borju-vágó tilalom kijátszása. Pécsről írják: Tudvalevő, hogy a szarvasmarhatenyésztés védelmére a földmivelésügyi kormány szigorú rendeletet bocsátott ki, amelynek egyik sarkalatos pontja, hogy három évesnél fiatalabb és hárommétermázsánál könnyebb üszöket, illetve teheneket levágni nem szabad. A vásárokon a lehetőség ellenőrzik a vásárlást, a baranyai állatorvosok azonban azt a megfigyelést tették, hogy a szarvasmarhákat lábon hajtják el a tolnavármegyei és a többi szomszédos megyei gyűjtőhelyekre, a hol a hadsereg számára vásárló Marháközéppontnak adják el levágásra. Napirinden van az is, hogy a három évesnél fiatalabb üszöket azon a czimen, hogy nehezebbek három métermázsánál, megvásárolják és levágtatják. Egyes helyeken külön katonai husvágószékeket állítanak föl s itt a földmivelésügyi kormány rendeletéhez nem alkalmazkodnak s egy szép napon azt kell jelenteni majd, hogy kimerült a marhaállomány.

A tej ára Zágrábban. Zágrábról írják: A város élelmező bizottsága a tej maximális árát, tekintettel a nagy takarmányhiányra, literenként hatvan fillérben állapította meg.

Vágósertések kivitele fertőzött területekről. A földmivelésügyi miniszter közli, hogy további intézkedésig meg van engedve egészséges vágósertéseket a magyar szent korona országai ragadós száj- és körömfájással fertőzött községeinek (városának, kerületeinek) vészmentes udvaraiból, az alábbi feltételeket pontosan betartva, a hetenkint kedden tartani szokott bécsi sertésvásárra (Borstenviehmarkt Wien-St. Marx) mielőbbi levágás céljából beviteli külön engedély nélkül küldeni:

1. Az ilyen vágósertések marhaleveleinek kiállítása és az állatoknak a felrakási állomásra küldése előtt az állatok tartózkodási helyén a járási (városi) m. kir. állatorvosnak helyszíni vizsgálatot kell tartani. Az előljáró m. kir. állatorvos az Ausztriába küldést csakis abban az esetben engedheti meg, ha a legnagyobb körültekintéssel végzett ezen vizsgálat és eljárás során arról győződött meg, hogy a helyszínén a fertőzés gyanuja sem forog fenn és hogy az Ausztriába való betegségbehurcolás eshetősége csakugyan ki van zárva.

2. Az állatoknak a tartózkodási helyükről közvetlenül a felrakási állomásra megbízható felügyelet alatt való küldése csakis a helyszíni vizsgálatot végzett m. kir. állatorvos által kijelölt olyan uton történhetik, a melyen az utközben való befertőzés ki van zárva.

Ausztria egyéb helyére tervezett bevétel esetén az engedélyt továbbra is az osztrák földmivelési miniszter adja meg.

A száj- és körömfájásos állatok tejének felhasználása. A mai rendkívüli viszonyok között különösen fontos lévén, hogy ne semmisítenék meg semmi olyan tápszer, mely veszély nélkül felhasználható, a földmivelési miniszter a ragadós száj- és körömfájás fellépése esetén a tej felhasználására és forgalomba hozatalára nézve a következőket rendelte el:

Ragadós száj- és körömfájásban beteg állatok tejét nyers állapotban emberi élelemre vagy állatok etetésére, valamint vaj vagy sajtgyártás céljaira felhasználni vagy forgalomba hozni tilos. Száj- és körömfájásban beteg állatok olyan teje, a melyet felforraltak és a mely forralás közben nem aludt meg, ezután élelemre is hasz-

nálható és e célból fertőtlenített kannákban hatósági rendeletre »forralt tej« jelzéssel forgalomba is hozható. A forralás közben megaldott tejet csak állatok etetésére szabad használni. A beteg állatoktól származó tej kezelését a fertőzött istállóktól elkülönített helyen kell végezni és szigorúan ügyelni arra, hogy a beteg állatokkal érintkező egyének és ragályfogó tárgyak a tejes kannákkal érintkezésbe ne jussanak. A kannákat forró gőzzel vagy 5 százalékos forró szódaoldattal kell fertőtleníteni, szódaoldat után a kannák tiszta vízzel többször kiöblítendők. Pasteurőzésre szolgáló megfelelő berendezéssel ellátott gazdaságban a tej forralás helyett az I. fokú hatóság engedélyével 85 fokra hevithető. A rendelet még előírja a tej felforraltatásának ellenőrzésére szolgáló módozatot és azt, hogy a rendelet betartása a legnagyobb szigorral ellenőriztessék.

Az állati betegségek összegezése szeptember hó 3-án.

A betegség neve	Összesen		A múlt heti állapothoz képest		kevesebb	
	közégg	udvar	közégg	udvar	közégg	udvar
Lépfene	210	200	—	—	7	—
Veszétség	456	473	10	12	—	—
Takonykór	34	41	—	—	2	2
Ragadós száj- és körömfájás	1453	12124	39	—	—	153
Juhhimlő	16	18	1	1	—	—
Ivarszevi hólyagos kiütés	8	33	—	—	—	—
Rühkór	543	1221	—	—	50	100
Bivalyvész	31	55	1	3	—	—
Sertésorbáncz	367	1521	—	—	23	34
Sertéspesztis	1070	6120	—	16	6	—

Vásári tudósítások.

Sovány sertésárak.
Url Rezső bizományos, VIII., Népszínház-utca 22. Eredeti tudósítás 1916. szeptember 6.
Ar elősúlyban 4% engedély.

Vészen átmélt	60—100 kg. fill.	600—600
" "	100—120 "	600—600
" "	120—160 "	600—600
" "	160—200 "	600—600
Vészen át nem ment	60—100 "	580—580
" "	100—120 "	580—580
" "	120—160 "	580—580
" "	160—200 "	580—580

Irányszat változatlan.
Budapesti vágómarhavásár.
Hivatalos jelentés, 1916. szept. 6.

Felhajtás és árak:	I.			II.			III.		
	ár	darab	ár	ár	darab	ár	ár	darab	ár
272 Bika	470—540	—	380—460	—	—	—	—	—	—
443 Magyar hizott ökör	500—540	—	400—490	340—420	—	—	—	—	—
1182 Tarka hizott ökör	520—570	—	410—510	350—430	—	—	—	—	—
— Magyar legelőmarha	380—430	—	280—370	—	—	—	—	—	—
— Boszniai ökör	—	—	—	—	—	—	—	—	—
170 Magyar tehén	—	—	300—460	—	—	—	—	—	—
882 Tarka tehén	—	—	300—530	—	—	—	—	—	—
40 Bivaly	—	—	300—460	—	—	—	—	—	—
282 Növendékmarha	—	—	230—380	—	—	—	—	—	—

Eladatlan 950.
A felhajtás 650 darabbal kisebb volt a múlt hetinél. Irányszat nyomott. Árak 20—30 K-val olcsóbbodtak.

Budapesti szurómarhavásár.
Hivatalos jelentés, 1916. sz. pt. 5.

Felhajtás és árak:	ár	darab	ár
382 Magyar élő borju	500—524	(530—560)	460—490
— Magyar öltött borju	—	—	—
— Galicziai borju	—	—	—
— Öltött bárány párja	—	—	—
4 Rugott borju	300—400	—	—
— Élő bárány párja	—	—	—
— Öltött göbölve	—	—	—
— Eladatlan.	—	—	—

Irányszat csendes, árak változatlanok.

A vásár forgalma.
Vásári jelentés: Budapest, 1916. évi szept. hó 5-én tartott heti lóvásárról. A vásári forgalom élénk.

Jegyzetelt jobb minőségű lovakból:	Felhajtás	Eladatott	Árak kor.-ban
a) hátas	14	2	1600 2900
b) könnyebb kocsiló (junkker stb.)	46	23	1700 4200
c) nehezebb kocsiló (hintós)	47	17	1800 5000
d) igás kocsiló (nehéz nyugoti faj)	63	22	1500 4000
e) könnyű kocsiló	219	36	300 1400
II. Közép minőségű lovakból:			
a) nehezebb félék (fuvaros ló stb.)	36	27	880 760
b) könnyebb félék (parasztló stb.)	28	21	300 590
III. Alarendelt minőségű lovakból:			
	166	158	110 750
Összesen	581	304	

Ezékesfővárosi vágóra vásároltatott 91 darab, 2. Wien-i vágóra vásároltatott 18 drb. 3. Tulajdonjogra gyanús ló lefoglaltatott. — a Ragályos betegségre gyanús ló lefoglaltatott —, 5. Takonykór miatt a gyepmesterhez küldetett — drb.

Felölős főszerkesztő, kiadótulajdonos: **ORDÓDY LASZLÓ.**
Szerkesztő: **FEHÉR ZOLTÁN.**

BUDAPEST

Népszínház-utca 22.

Rövidített sürgőnyezimem :
SERTBIZMÁNY
BUDAPEST.

TELEFON:

József 22—41.

Sertésenyésztők és sertéshizlalók ha jószágukat értékesíteni kívánják forduljanak bizalommal

URL REZSŐ sertésbizományi céghez.

Vevők állandóan előjegyezve!

Törvényesen védve.

Reitter Oszkár

nagybecskereki főkapitány és fajbaromfi tenyésztőnek nagyszerű találmánya

a „PATKÁNIN”

patkányirtó szer (nem mérge) mely emberre és házi állatokra nem ártalmas.

1 adag ára 2 korona mely elegendő körülbelül 60-70 patkány irtásához.

Minden adaghoz használati utasítás van mellékelve.

A biztos eredményért jótállás! Ismertető prospektust, melyben le van írva, hogy különféle gazdaságban hány adag használandó. Kérésre ingyen küld Reitter Oszkár főkapitány Patkánin gyárának vezetője Nagybecskereken.

Zsákzsineget

nehéz és könnyű postacsomagok költéséhez alkalmas

TEXTIL

erőpapírszárgát

minden mennyiségben azonnal szállít

Magyar Textilipar r. t.

R ZSAHEGY-FONÓGYÁR.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alapított 1900-ban.

Igazgatóság Budapesten, IX., Calvin-tér 10. saját székházában.

Biztosításokat elfogad tűz-, jég-, baleset-, szavatosság- és betöréses lopás ellen, egy szintén az ember életére a legkülönbözőbb módokon szerinti előnyös feltételek mellett.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül az igazgatósághoz vagy az ország minden egyes helyén működő képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

A szövetkezet biztosítékai 1915. XII. 31:

Alapítványi üzletrészek és üzletrészek 2.550.540.— K

Díjtartalékok és díjátvitel (levonva a viszontbiztosítást illető részt) 4.164.593.31 „

Kártartalékok (levonva a viszontbiztosítási részt) 785.980.31 „

Külön és egyéb tartalékok 838.132.82 „

A szövetkezet kötelezettségeinek fedezetére mindenkélt az évi díjbevétel és kamatjövedelem szolgál, ez kitett 1915. évben 7.854.786.53 „

16.144.032.97 K

Biztosított tagjainak fennállása óta kifizetett tűzkárokból 16.061.000.— „

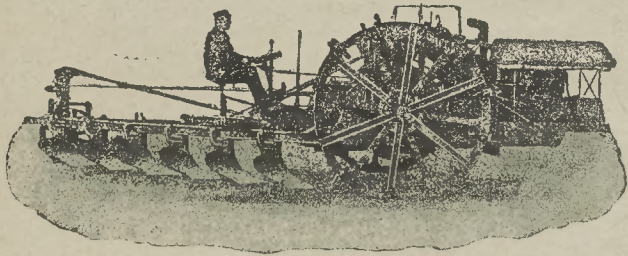
Biztosított érték tűzben 1915. évben jégkárokból 7.832.000.— „

1.000.000.000.— „

88.450.000.— „

Élettízlet állománya 19.200.505.— „

A „Gazdák Biztosító Szövetkezete” alapítása és főintézménye a „GONDVISELÉS” Országos Központi Segélyező Társulat Budapest, IX., Calvin-tér 10., mely társulat tagjai részére 50 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítást nyújt népbiztosítási osztálya keretében pedig 2000 koronáig hozomány, katonai és vegyes biztosításokat közvetít minden orvosi vizsgálat nélkül.

A galántai szánógépversenyen a legjobb eredménnyel dolgozott a

Világhírű KOMNICK 80-100 HP MOTOREKE

Magyarországi vezérképviselőt:

Fleischl Samu cég géposztálya,

Budapest, V., Nádor-utca 28.

Tekintettel az óriási keresletre, mielőbbi előjegyzéseket kérünk.

Díjtalan mérnöki kiküldetés.

STOCK

STOCK

EREDETI

MOTOREKE

Hazánkban tökéletesen bevált.

Számos utánrendelés.

Állandó nagy raktár Budapesten alkatrészekből és saját javítóműhely.

Ekevezető tanfolyamok. ❀ ❀ Szakmérnökök és gyakorlott szerelők.

Vezérképviselőt:

MUNKÁCSI ÉS BÁNKI

okl. gépészmérnökök mérnöki irodája,

Budapest, VI., Vilmos császár-ut 45., I. em.

Telefon interurban 76-94.

Sürgönczim: DIPLINGS.

STOCK

STOCK